

O przyszłości i dniu dzisiejszym

Wreszcie przystąpiono z nas do reformy gospodarczej. Jedną z jej części składowych jest prywatyzacja. Wyprowadza akcje państwowych przedsiębiorstw, zakładanie prywatnych spółek akcyjnych, sprzedaż drobnych zakładów przemysłowych, handlowych, budowlanych i usługowych — to tylko wstępny etap tego złożonego procesu, jakim jest zmiana form własności w naszym społeczeństwie. Wszystko jest tu nowe dla mieszkańców Litwy — nie tylko dla szeregowych zjadaczy chleba, ale nawet specjalistów od gospodarki, naukowców. A jeszcze nas czekaą reformy cen, plac, podatków...

Nic więc dziwnego, iż Stowarzyszenie Przemysłowców Litwy zorganizowało dla swoich członków spotkanie z przedstawicielami Republikańskiej Komisji ds. Prywatyzacji, aby z pierwszej ręki uzyskać odpowiedzi na nurtujące wszystkich kwestie. Jednym z nich, zreferować to spotkanie można byłoby tak: trzygodzinna rozmowa toczyła się o tym, jak będziemy żyli i pracowali w przyszłym roku i co powinniśmy robić dzisiaj...

A więc jak będziemy żyli w przyszłym roku? Na to pytanie w zasadzie dał odpowiedź minister gospodarki A. Szimenas. Wielu ciekawia kwestia, czy nadal będą aktualne zamówienia państwowe. A więc będą! Tyle że o innym charakterze. Muszą one zostać, aby republika miała czym się rozliczyć ze swymi partnerami za materiały energo-pędne, surowce. Nawiasem mówiąc, na te cele trzeba gdzieś uciąć 2,5 mld dolarów. W ten sam sposób będą tworzone również rezerwy republiki. Za-

mówienia państwowe otrzymają jednak tylko te przedsiębiorstwa i producenci, którzy podpiszą dobrowolnie umowy z Ministerstwem Handlu i Zasobów Materiałowych po uzgodnieniu cen i innych warunków i najczęściej w drodze konkursu...

Jeżeli chodzi o zaopatrzenie materiałów, to producenci będą mieli trzy alternatywy: albo zdobyć możliwość włączenia ich zapotrzebowania na surowce do umów między państwowych, albo podpisać umowy z Ministerstwem Handlu i Zasobów Materiałowych, albo szukać surowców, części zamiennych na własną rękę.

Chyba ta możliwość najbardziej będzie wykorzystana przez przemysł litewski, bowiem jak twierdził niektórzy, w tym roku dotychczasowe Ministerstwo Zasobów Materiałowych tylko gdzieś w 20 proc. wykonało swe zobowiązania... No i za tym argumentem przemawia również ta okoliczność, iż do końca roku będą liberalizowane ceny na wyroby przemysłowe, zostaną zniżone cła, licencje i kwoty na ich wywóz poza granice Litwy. Pod kontrolą rządu będą tylko ceny na artykuły żywnościowe.

Ale — przestrzegali ministrowie — istnieje jeden problem — gdzie realizować wyroby przemysłu litewskiego? Czy wytrzymają konkurencję innych producentów? Zatem powstała kwestia współpracy z firmami zachodnimi. Tymczasem tylko 10 proc. naszych przedsiębiorstw nawiązało z nimi kontakty. Nie lepiej się dzieje i z kontaktami na Wschodzie.

Państwo nie będzie w uciskać i ograniczać, ale nie bę-

dzie się wami opiekowało... — na zakończenie powiedział A. Szimenas.

Wielu widzi wyjście w prywatyzacji przedsiębiorstw przemysłowych sądcą, iż środki finansowe — rubele, dewizy, jakie się uzyska za sprzedaży akcji, będą ta dawka, która pozwoli zmoderinizować przemysł, wprowadzić postępową technologię... Z biegiem ich wyprzedaży, wice-minister gospodarki A. Marciszis twierdził, iż to nie nic nie zmieni — wszystkie však pieniądze uzyskane tą drogą wędrują do Centralnego Funduszu Prywatyzacji... Co gorzej, jak podkreślał, zachodni biznesmeni nie kwapią się nabywać akcji naszych przedsiębiorstw, bowiem nie są im potrzebne rublowe dywidendy, a kupować całych przedsiębiorstw, na własność (a takich w spisie obiektów prywatyzowanych za dewizy jest 114) też nie chcą, bowiem nie odpowiadają jej aktualne ustawy: 3 lata niepłacenia podatków, 25-letni okres wynajmu gruntów, a nie ich możliwość nabycia — to dla nich śmiesznie małe ulgi. Jedyna droga do nowoczesności — to wspólne przedsiębiorstwa...

Ale prywatyzacja trwa, rozwija się i do końca roku należy sprzedać tą drogą w ręce prywatne 20 proc. przeznaczonych na te cele mienia państwowego.

We wreszcie przeprowadzone akcji sprzedaży akcji, obiektów przemysłowych, usługowych i innych — to tylko sprawdzenie pracy wszystkich służb prywatyzacji w republice. Jak podkreślił kierownik wydziału prywatyzacji w aparacie rządu S. Waitkewiczus, złożony ten egzamin na dostatecznie. Na au-

ktach sprzedano przeszło 100 obiektów za 22 mln rubli, za 41 mln rozpowszechniono akcje 30 przedsiębiorstw. Ale bardzo wiele jest niesporozumień. Szeregowi obywatele nabywcy, a i sami kierownicy przedsiębiorstw nie znają ustawodawstwa z braku jednolitego dokumentu w kwestii prywatyzacji, bowiem przyjęte ustawy czestokrotko zmienia się. Zatem czasem trudem jest je według swego widzimisie, co gorzej — niektórzy nawet hamują procesy prywatyzacji obawiając się o swoje fakty. Na przykład, w jednym z zakładów Mariampola po prywatyzacji wszyscy pracownicy otrzymali zawiadomienia od aktualnego kierownika o zwolnieniu. Czy też na wiadomość o tym, iż jedną z placówek zjednoczenia „Ramune” zamierza się sprzedać za dewizy, do rządu republiki nadszedł protest członków zespołu podpisanego przez jego kierownika. Po prostu kierownik będzie potrzebny i zagranicznemu gospodarzowi. A za granicą chętnych nabywców naszych przedsiębiorstw nie jest zbyt wielu, tym bardziej, że były postkomunistyczne kraje Europy podobnych ofert mają w bród.

Wiele złego przyczyniają prywatyzacji również samorządy, starając się nie sprzedawać posiadanych obiektów, lecz wydzierżawiać je. Rząd to kategorycznie odrzuca. Nawiasem mówiąc, już pisaliśmy o krzywdzie dzierżawcy jednej z łaźni w Wilnie, kiedy to „jego przedsiębiorstwo” stało się obiektem prywatyzacji. Trudno — ustawa jasno głosi, iż jedyna droga je-

Gospod

nabyca na własność przez akcje, niekiedy służyć wyłączenie S. Waitkewiczus informował, że cały materiał prywatyzacji w całości światło dzienne, nie uchwały z wyjątkami ni mieszkaniec, na aukcjach państwowych, a i jedzących z Litwy, na wszystkich jak dawać posiadane akcje i czynić wyłączenie przedsiębiorstwa.

Odpowiadając przedstawiciel Komisji prywatyzacji, jak również udział w spotkaniu, nie pracownicy przedsiębiorstwa, podarki i finansów, zgromadzonego systemu dywidend dla akcjonariuszy, sprawę rozliczać, aby korzystać z jego własności, w sposób na wyłączenie stowarzyszenia. W tym celu, jak podkreślił, nie rozmowa trwała od 3 do 3 god.

Organizatorzy spotkania pilnie uciążliwie tym przedstawicielom udzielone odpowiedzi. A że to komisja, zajął również odzwierciedlać — nawet kierownik przedsiębiorstwa, który działy, co można przedstawić, a w wstąpić akcji prywatyzacji. Z tym samym

Zygmun

Giełda Wileńska — mostem między Wschodem i Zachodem

Giełda Wileńska rozpoczęła działalność wiosną bieżącego roku. Kapitał wyjściowy jej wynosił 10 mln rb. i składał się z kapitału prywatnego. Właśnie ta cecha ją odróżnia od działających jeszcze w stolicy Litwy dwóch giełd — Bałtyckiej i Litewskiej, które są państwowe. G. W. jest spółką akcyjną zamkniętego typu: założyły ją 8 osób fizycznych, natomiast jej członkami zostało 75 przedsiębiorstw prywatnych i 50 osób fizycznych, wydano 200 imiennych akcji po 50 tys. rb. każda, sprzedano prawie 200 miejsc brokerskich. Kosztują one nie-tanie. Na początku sprzedawano one gdzieś za 100 tys. rb., zaś dla klientów spoza Litwy cena była trzykrotnie wyższa.

Nawiasem mówiąc przed kilkoma dniami giełda miała do realizacji jeszcze 3 miejsca brokerskie. Cena wywoławcza na nie równała się 147 tys. rb. Aukcja trwała gdzieś tylko 10 min. Prywatna firma „Fobus” nabyła 2 miejsca placąc po 310 i 315 tys. rb. jedne sprzedano za 305 tys. rb.

Jest to bardzo korzystna lokata wolnych pieniędzy — powiedział mi ten nabywca, który nie chciał ujawnić swego nazwiska. — Nawet nie handlując na giełdzie, gdybym kupił na początku działalności placówki miejsce brokerskie zarobiłbym już 200 tys. rb...

Dlaczego tak jest? Po prostu

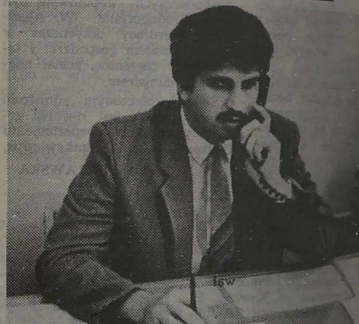
Giełda Wileńska jako twór kapitału prywatnego działa bardziej prężnie od swych konkurentów legitymujących się kapitałem państwowym, aczkolwiek ci mają lepsze warunki działalności. Dotychczas w Litwie nie mamy ustawy regulującej pracę giełd, a zatem każdy wykorzystuje swe możliwości na własną rękę. Np. dla giełd Litewskiej i Bałtyckiej, jako państwowym, władze republiki zezwoliły „po cichu” wydawać licencje na wywóz towaru sprzedanego przez te placówki, czego nie ma prawa czynić „G. W.”. I częstokroć jest tak, iż zaferowana partia towaru na „G. W.” nie może być sprzedana, bowiem jej właściciel nie uzyskał pozwolenia na wywóz w ministerstwach Gospodarki czy Zasobów Materiałowych, natomiast inne giełdy dobijają transakcji i ten sam towar wędruje poza granice republiki.

Dlatego właśnie ukierunkowujemy swą działalność więcej na zakup towaru — mówi wiceprezydent giełdy Romanas Rains — 80 proc. transakcji dotyczy przyzwoitych materiałów. Odbyło się już 12 dni targowych. M. in. podaż na ostatnim zwiększył się znacznie. Aczkolwiek trzy nasze największe giełdy działają na równych warunkach, to końcówce ich wyniki są prawie identyczne...

Dążymy do tego, aby stać się tym mostem łączącym bizne-

smenów Zachodu i Wschodu — mówił na odcytej ostatnio konferencji prasowej prezydent Giełdy Wileńskiej Česław Maculewicz. — Chcemy nawiązać długofalowe relacje między regionalnymi więzami, co by pozwoliło na ściśle rynek litewski w potrzebny towar, zachęcić miejscowych producentów, by dostarczali poszukiwanych na świecie wyrobów, w ten sposób pomóc uzyskać dla Litwy dewizy i surowce. Aby zespół wysiłki na tej drodze wszystkich giełd Litwy, powołaliśmy koordynacyjno-konsultacyjny ośrodek. Umowę o tym podpisał generalni dyrektorzy Giełdy Bałtyckiej R. Kozłowski, Giełdy Kowieńskiej W. Prawilonis, no i ja... Nawiasem mówiąc, w swoim czasie pomogliśmy kowieńczykom rozkręcić działalność, obecnie zaś nasi specjaliści pomagają stworzeniu podobnej placówki w Kłajpedzie...

Trzeba też powiedzieć, iż Giełda Wileńska stara się zespolic nie tylko litewskie sobie podobne przedsiębiorstwa. Jeszcze w maju z jej inicjatywy został założony Kongres Giełd. Sama „G. W.” stała się jego kwatery główną, zaś Cz. Maculewicz — prezydentem kongresu. Zrzesa on 36 największych giełd regiono-nalnych w Rosji i byłych republikach związkowych. Kongres operuje prawie 40 mln rublami, bowiem każdy jego uczestnik ma wpłacić 0,5 mln rb. wstępnie. Najbliższy zjazd kongresu od-

będzie się w końcu roku w Wilnie. Ale i teraz już odzwuś się pozytywny jego działalności. Właśnie kongres zalecił Giełdzie Wileńskiej włączyć w swe reorganizację komercyjnego systemu bankowego giełd. Pierwszym krokiem do tego było powołanie własnej takiej placówki. Bank już powstaje. Jego kapitał szacuje się na 10 mln rb. Na celu stawia on kredytyzacji transakcji giełdowych, finansowanie giełd i firm handlowych, wykorzystanie wolnych środków pieniężnych firm brokerskich, osób fizycznych itd.

Słowem, będzie on służył dla wszystkich uczestników giełdy. Co prawda i nie mając banku, Giełda Wileńska również udziela krótkoterminowych kredytów dla firm brokerskich, stworzyła własny system ubezpieczeniowy. Tego typu usług dotych-

czas nie świadczyły na Litwie czy w innych podobnych związkowych, to przyciąga klientów.

Nam zatrzymać udział w Kongresie Giełd, my się powołując na twy z Wschodem — Cz. Maculewicz — Ośrodek niekiedy tak, bowiem ten, który na uboczu od wojny, który przyciąga klientów, chęć zdobywania pieniędzy w naszej giełdzie.

Wojciech Zajączkowski
NA ZDJĘCIU: prezydent Giełdy Wileńskiej Česław Maculewicz. Fot. W. W.

Dar Norwegów

We czwartek w Instytucie Matematyki i Cybernetyki Litewskiej Akademii Nauk zostało uroczysto otwarte centrum komputerowe znanej firmy „Norsk Data”. Jest ono połączone poprzez satelitę z podobną placówką w Oslo. Dzięki temu litewscy uczeni, w szczególności z Akademii Nauk i Uniwersytetu Wileńskiego, będą mieli możliwość korzystania z informacji zgromadzonej w systemie komputerowym świata. Z czasem do tych skarbów wiedzy będą w stanie „zaglądać” również naukowcy z innych placówek republiki — na montaż czeka jeszcze 100 terminatów. Przekazano do użytku ośrodek — dar Stowarzyszenia Norwe-

gia — Litwa dla naszej niezależnej republiki. Inicjatorem, motorem napędowym i realizatorem tej akcji w jednej osobie był wielki przyjaciel Litwy, właściciel oficyny „ADB” Widar Bjerkeland.

Nielatwo było zrealizować to przedsięwzięcie — powiedział w czasie otwarcia ośrodka pan Bjerkeland. — Obawiliśmy się, czy nam się zezwoli zainstalować tak złożony sprzęt w kraju postkomunistycznym, wszak dotychczas działają różne ograniczenia na jego wywóz. Ze swej strony zrobiliśmy wszystko, by sprzęt wartości 8 mln koron norweskich znalazł się w Litwie.

W uroczystościach przy do użytku ośrodka komputerowego z Norwegii, gościli, minister Akademia Nauk, Placówka w Oslo. Jednym krokiem następnym w zbliżeniu się do...
NA ZDJĘCIU: prezydent Giełdy Wileńskiej Česław Maculewicz. Fot. W. W.

PAŃSTWOWA SZKOŁA TECHNICZNA W WILNIE

Z przywiązania i dumy do starej uczelni

Jacyż to Ludzie byli! Wystarczy przestudiować krótkie noty biograficzne. Niestety, do tej przeszłości Wilna. Widocznie nigdy więcej żadna szkoła techniczna nie da takiej plejady wysokiej klasy specjalistów i patriotów, jak wilenska na Holenderską.

Czas leci. Zda się niedawno redakcję naszą odwiedził jeden z jej absolwentów pan Leon Mierkowski. Oczarował nas swą erudycją, elegancją, minością do miasta młodoci.

A co najwazniejsze — przybył, żeby, jak to określili, rozzerzeć się w Wilnie, odnaleźć zachowane ślady swojej szkoły. Chodzi o to, że grupa mieszkających w Polsce absolwentów tej uczelni postanowiła uwiecznić w postaci książki dzieje szkoły na Holenderską. Być może, wówczas potraktowaliśmy tę ideę jako raczej niezyszczalną. Przecież tyle lat minęło. Wojna zmioła wiele ze swej drogi. Absolwenci rozsiadli zostali po świecie. A ponadto — inicjatorzy stworzenia monografii to ludzie dalece nie młodzi.

Lecz mimo wszystko monografia powstała. Ukazała się w tym roku staraniem absolwentów i dzięki poparciu Narodowej Organizacji Technicznej a nakładem warszawskich „Arkad”.

W międzyczasie Wilno niejednokrotnie odwiedzieli byli słuchacze szkoły na Holenderską. Bawili w jej dawnych murach, pracowali w archiwach i w ten sposób gromadzili materiały. Niedawno pomny wizyty w redakcji i aponsowania przez nią przebiegu prac nad monografią, pan Leon Mierkowski poręczył dostarczenia nam monografii innemu absolwentowi uczelni panu Stanisławowi Judyckiemu. Tą drogą dziękujemy, a Czytelnikom polecamy zdobyć te książki. Może ktoś, kto bywa w Polsce odzaje około 40 tys. złotych na jej kupno, bo jest nie tylko dokumentem losów jej absolwentów, lecz bez wątpienia skłoni do wspomnień i refleksji na temat Wilna tamtych lat.

O Państwowej Szkole Technicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wilnie do czasu ukazania się niniejszej monografii wiadomo było stosunkowo niewiele. Nieliczne publikacje na jej temat pojawiały się jedynie

na emigracji, głównie w Wielkiej Brytanii. A przecież szkoła ta należała do największych i najlepszych średnich szkół technicznych w II Rzeczypospolitej. Wystarczy nadmienić, że w latach 1922 — 1945 wykształciła na 8 wydziałach ponad 2300 techników różnych specjalności. W latach 1941—1944 nosiła nazwę Wilenska Wyższa Szkoła Techniczna i miała 5-letni program nauczania.

Ogrom prac wykonali autorzy i redaktorzy książki. Złożyło się na nią żmudne i długotrwałe zbieranie wszelkich dostępnych materiałów, dotyczących szkoły jako całości oraz jej wykładowców i absolwentów. Ich biografie ukazują często tragiczne losy wielu nauczycieli i wychowanków w latach drugiej wojny światowej, ich udział w regularnych siłach zbrojnych i w Armii Krajowej, a po wyzwoleniu w pracach przy odbudowie i rozbudowie kraju. Niewątpliwym osiągnięciem autorów monografii jest to, że natrafiono na ślad 60 proc. ogółu absolwentów, ankiety natomiast wypełniło 26 proc. tych, którzy ukończyli szkołę.

Pierwszy impuls napisania monografii zawiązać należy gronu absolwentów z Gdanska na czele z Władysławem Piotrowskim. Następnie cały ciężar pracy przejął ośrodek warszawski, w którym niestrudzoną energię, inicjatywę wykazał Piotr Baranowski. Wśród szczególnie zasłużonych autorów i redaktorów książki znaleźli się także Leon Mierkowski, Modest Bobowicz, Marian Balut, Stanisław Bieniowski, Jan Kaczmarek, Zygmunt Kwiek, Jan Michniewicz, Teresa Jadwiga Siatkowska, Zygmunt Orzechowski, Władysław Wierzbowski, Wiktor Obolewicz i wielu innych.

W przedmowie do monografii prof. dr hab. Piotr Łossowski, znawca problemów Litwy i Wilna pisze m.in.: „Musiało być w pracy szkoły, w jej atmosferze, we wzajemnych stosunkach koleżeńskich między uczniami i w kontaktach z pedagogami coś niepowtarzalnego i ważnego, co kazało tym ludziom zebrać się po wielu latach i przystąpić wspólnym wysiłkiem do pracy. Na pewno odegra-

ło tu znaczącą rolę wspomnienie młodości i rodzinne miasto Wilna z jego urokiem, na pewno przemówiło przywiązanie i dumą ze starej szkoły. Bo przecież poza nauką toczyło się tam bogate życie społeczne, kulturalne, uprawiano sporty. Wypełniło to cały świat młodzieży, pochłonęło każdą wolną chwilę. Uczniowie po prostu pokochali swoją szkołę. Po latach zaś dodatkowo docenili, co jej zawdzięczają: wychowani zostali na dobrych Polaków i wykształceni na świetnych fachowców”.

Szkoła powołana do życia, jak zaznaczyliśmy powyżej, w 1922 roku przez naczelne władze państwowe, znana była z wysokiego poziomu nauczania w takich dziedzinach techniki, jak: budownictwo ogólne, drogi lądowe i wodne, elektrotechnika, kolejnictwo, mechanika, melioracje wodne i miernictwo. Warto zaznaczyć, że Wilno w tym okresie było już dużym ośrodkiem nauk humanistycznych, głównie za sprawą odrodzonego Uniwersytetu Stefana Batorego oraz wielu stojących na dobrym poziomie gimnazjów ogólnokształcących. Jednak szkoły przygotowujące techników nie było. Służność decyzji o powołaniu szkoły potwierdziła w pełni późniejsza praktyka. Na jej absolwentów z niecierpliwością wszędzie oczekiwano.

Wilenska Szkoła Techniczna na Holenderską w bardzo szybkim czasie przekształciła się w uczelnię, stojącą na wysokim poziomie. Zastępowało to było wysoko wykwalifikowanej kadry oraz doskonale wyposażona we wszelkie niezbędne pomoce naukowe.

Dowodem tego są dokumenty litewskich władz oświatowych z końca 1939 roku, przechowywane w archiwach wilenskich. Mówią one wyraźnie, iż władze litewskie po przejęciu szkoły i zapoznaniu się z listami zdumione były wysokim poziomem nauki i wyposażenia.

Bogata i wszechstronna treść monografii uzupełniona jest licznymi wspomnieniami absolwentów i zdjęciami dokumentalnymi. Jest ona niezastąpionym źródłem wiedzy o wychowankach, wykładowcach, a równocześnie źródłem wiedzy o Wilnie.

Halina JOTKIAŁEO

OFIARUJ KWIATY NA ROSSĘ

Drogi Czytelniku, jeśli przeczytasz sam, a zmasz kogoś, kto nie czyta i nie prenumeruje „Kuriera Wileńskiego”, przekaz mu tę wiadomość.

Chodzi o to, że Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rosą, działający przy ZPL apeluje do wszystkich wilnian, a zwłaszcza tych, którzy uprawiają chryzantemy lub inne jesienne kwiaty o skromny dar dla cmentarza na Rossie. Ten dar — to krzak chryzantem, zresztą, kto ile może.

Komitet prosi, aby kwiaty przyniesić pod bramę cmentarną w dniu 19 października

VILNIANA

(sobota). Od godz. 10.00. W tym czasie pan Brunon Tarnowski na życzenie czytelników zechce przyznać kwiaty na Rossie w Dniu Świętych. Ciężki skromny dar dla cmentarza na Rossie w Dniu Świętych. Ciężki skromny dar dla cmentarza na Rossie w Dniu Świętych. Ciężki skromny dar dla cmentarza na Rossie w Dniu Świętych.

W tym dniu wstawią się uczniowie i absolwenci Szkoły Średniej im. Adama Mickiewicza w celu zadania ofiarowanej kwiaty.

NA ZDJEĆCIU: kwiaty, że o Niech pamiętajcie. Fot. B. Kozłowski

Z dziejów Czytelni im. Tomasza Łopaty

Polska Macierz Szkolna, organizacja oświatowa, która powstała w Wilnie w 1919 roku po rozwiązaniu się Komitetu Edukacyjnego, rozwinęła rozległą i pozytywną działalność oświatową i kulturalną w Wilnie i na Wileńszczyźnie. Jedną z bardzo ważnych, a wartych przypomnienia placówek, była Czytelnia im. Tomasza Zana PMSz w Wilnie.

Czytelnia powstała na wiosnę 1920 roku, niedługo przed najcięższymi bolszewickimi na Wilno. Wznowiła pracę 21 grudnia 1920 roku po wejściu do Wilna wojsk gen. Lucjana Żeligowskiego.

Na początku w czytelni było zaledwie paręset książek i mieszcząca się przy ulicy Wielka Pohulanka (dziś Basanawicziusa).

W dniu 1 stycznia 1925 roku czytelnia posiadała 5165 dzieł w 6145 tomach, prócz tego niewielką ilość dzienników i czasopism. Oto jak kształtowały się liczby czytelników w poszczególnych latach (od 1921 do 1924): 1921 r. — 5.314; 1922 r. — 15.678; 1923 r. — 23.966; 1924 r. — 24.835.

Jeden z badaczy problemu, Stefan Mydlarz, w artykule o działalności Polskiej Macierzy Szkolnej podaje, że czytelnikami tej placówki byli: uczniowie starsi — 16.128, studenci — 3.241, uczniowie młodszy — 1.588, nauczyciele — 969, wojskowi — 745, urzędnicy — 519, rzemieś-

niczy — 24, księża — 1, a także innych zawodów. Jak wynika z powyższych danych, czytelnia była dla wszystkich młodzieży, a „była prawdziwym domem w obcowaniu z książką”.

Czytelnia im. Tomasza Zana była swego rodzaju ośrodkiem dla młodzieży wileńskiej dwudziestych lat dwudziestego wieku, a także dla młodzieży z innych miast, przyjeżdżających do Wilna na studia. Wśród czytelników byli także Polacy, którzy przyjeżdżali do Wilna na studia. Wśród czytelników byli także Polacy, którzy przyjeżdżali do Wilna na studia.

Sądzę, że nowo powstała biblioteka i czytelnia w tym czasie przetrwała dzięki staraniom Międzynarodowego Związku Pracowników na Litwie, w tym czasie w Wilnie nie było jeszcze żadnej innej czytelni im. Tomasza Łopaty, być może nawet przy imię — jako kodyfikacja czeskiej zastroszonej dla Wilna, która również w tych warunkach w latach dwudziestych krzewiła się w Wilnie, przetrwała w Wilnie, przetrwała w Wilnie, przetrwała w Wilnie.

Macierzy JACZEŃSKA

Przed wystawieniem pomnika Juliuszowi Kłowski

Może jeszcze daleko do faktycznego wystawienia pomnika na grobie jakże zasłużonego dla Wilna profesora architekta Juliusza Kłosa, a jednocześnie badacza grodu nad Wilną, autora bodaj do tej pory najlepszego przewodnika po Wilnie (przynajmniej z tak wielką miłością do obiektu napisanego), a w środowisku polskim Wilna już zaistniały jakieś fermenty.

Zabierając głos w tej sprawie chciałabym powiedzieć na razie o czym innym. Niejak o prehistorii w ogóle dzisiejszego śladu grobu profesora. Zmarły tragicznie w 1937 r. Juliusz Kłos został pochowany na Rossie, pomny i niedługowieczny. Stał do lat 70, dokładnie do 1973 roku. Wtedy jeszcze badaczka w Wilnie wrocławianka Irena Urbanowicz, którą oprowadzał po

cmentarzu Wojciech Piotrowicz, utrzymała to miejsce spoczynku na kliszy fotograficznej. Część wilnian, choć nie zawsze liczna, chodząca w swoim czasie na wyścigi — wileńskie, samorzutnie prowadzone przez dra Jerzego Ordy, wiedziała o tym miejscu, jak i innych godnych pamięci postaci. Pamiętamy, że wtedy w tamtych latach na Rossę chodzili się prywatnie, dyskretnie kładąc kwiaty, które np. w przypadku płyty Marszałka i Jego Matki lubiły podejrzanie zaraz stamtąd zniknąć. Takie to były czasy, ale ludzie robili swoje, i chcieli być wierzyć, że między one bezpowrotnie (tylko że same cmentarze nadal nie mają spokoju, ani nagrobki zmarłych). Otóż w roku, kiedy dożyła w środowisku „Willi” inicjatywa uwiecznienia miejsca spoczynku zmarłego w między-

czasie dra Ordy, stwierdzono, że nie daje się odnaleźć grobu J. Kłosa. Może tu, a może tam? No, tak na pewno gdzieś tu, ale gdzie konkretnie? Krzyż upadł widocznie ze starości, albo ktoś utracił, jak wiele innych na Rossie również metalowych (przy sposobności zwrócić uwagę na lewą stronę od wejścia, ile tam krzyży zostało, można je polinować na palcach, a reszta — ino pomników kikuty). Otóż wtedy przysłał się zdjęć wrocławianki, na którego podstawie dało się dokładnie odnaleźć miejsce gdzie został pochowany Kłos. Oczywiście, szukali przede wszystkim ci, którzy wtedy najwięcej się trudzili w sprawie wzniesienia kamienia nagrobnego Ordy — Władysław Korkuć i Wojciech Piotrowicz, co nie znaczy, że działali tylko sami. Ostatecznie krzyż nowy (a szczerze

wyznaczyć, został podniesiony któryś z luźno się walających na cmentarzu) ustawiono na mogile prof. Kłosa. Tabliczkę wykonał wraz z napisem wilenian Olek Platkus na prośbę Haliny Jotkiałeo. Przymocował osobście W. Korkuć z H. Sosnow-

skim, Krzyż ten stał się... Podobnie też do... przesyłała cała sprawa... pomnikowego kamienia... Ordzie, o której... ale o tym może przy... zji. Tu natomiast... wna jest zbliżona... restauracja Rosy... Wszyskich Świętych... kwesta na ten cel... kultura ZPL czy... Na Pomnikach Spół... Kulturę Polskiej... nizować też coś... W pewnością... wic w dniu 25... skarbonki. Ponadto... prowadzi listę... nagrobek wileńskich... rzwił Bolesław... wi. To już... które powstał, bo... realizuje.

Dana W... NA ZDJEĆCIU: pomnik... bania J. Kłosa. Fot. ...

28

św. Jana zwrócono wiernym

W Jana, znajdujący się w miejscowości Strykowski, Adama Mickiewicza, Edwarda Antyokom, tablica pamiątkowa Tadeusza Kościuszki, popiersie Stanisława Moniuszki, który był tu przez wieloletni lat organista.

W 1948 r. kościół został zamknięty. Urządzono tu składnię mebli, a potem papieru. Do wnętrza świątyni przez paradyne wejście wjeżdżali nawet ciężarówki.

Na 400-lecie Uniwersytetu Wileńskiego kościół odrestaurowano i urządzono Muzeum Nauki. Dotychczas trwa tu restauracja, odtwarzane są zabytkowe freski, w swoim czasie zamalowane.

Wczoraj wileński kościół św. Jana został zwrócony wiernym. Odtąd będą się tu odbywały nabożeństwa. Podobnie jak w dawnych czasach kościołowi przywrócono status świątyni akademickiej, a zatem przebiegać będą tu dysputy naukowe, obrony prac, wielkie uroczystości uniwersyteckie, koncerty muzyki kościelnej. Rektorem kościoła został prowincjał jezuitów litewskich ojciec Jonas Boruta.

Inf. w.

Replika

9 października br. w sali samorządu rejonu wileńskiego miało się odbyć konferencja naukowa pod nazwą „Dzień tragedii Wileńszczyzny”. Idąc na nią próbowałem zgadnąć, o jakim to czarnym dniu dla Wileńszczyzny ma być mowa. Przemknęło mi nawet przez głowę, czy aby nie ma się na myśl dnia, kiedy to niedawno rozwiązano samorząd. Tymczasem, jak się okazało, tą datą w kirze w myśl organizatorów konferencji jest wkroczenie wojsk Żeligowskiego w roku 1920 do Wilna.

Edytując mi nie tyle sam temat, ile wypełniona po brzegi sala, której sporą część stanowili kierownicy gospodarstw, gmin i in., a nie specjaliści od

Pouczyć się historii...

historii. Zresztą, sami organizatorzy byli zaskoczeni nie tak liczną frekwencją, jak na powszedni dzień roboczy. Potem się dowiedziałem, co prawda, że „za praszenie” odbywało się w specyficzny sposób: po rejonie rozesyłano telefonogramy, w których znalazło się niby niewinne zdanie: „Proszony jest kierownik”. Podpisał je sam pełnomocnik rządu w rejonie wileńskim A. Merkys.

Skojarzyło mi się to z niedaleką przeszłością, kiedy w podobny sposób władze komunistyczne zganiały wcale niezdany „chleba i wina” lud na wszelkie tego typu imprezy. Czyżby obecna władza rejonu wileńskiego chciała korzystać z tych niecnych metod?

Konferencja wyraźnie się wydułowała. Lekcji historii udzielił zebrałym kolejno naukowcy R. Batura, A. Tyła i R. Zepkate, a W. Raudelionis popisał się antypolską tyradą o dniu dzisiejszym. Sfinalizował dyskusję miał sam A. Merkys. Niestety, zabrakło mu na to czasu. Przeprosił i zapewnił, że zabierze głos innym razem.

Wracałem do domu zły na siebie, że w zupełnie głupi sposób straciłem dwie bite godziny. Co zatem mówić o takim przewrotnym gospodarstwie, który mając na głowie rolnicy jesienią kierat, na zew telefonogramu winien był przybyć, by... pouczyć się historii.

Henryk MAZUL

To wielkie szczęście“

Msza święta — specjalnie w tym celu przyjechał z Kijowa ksiądz. W mieście powstaje parafia rzymsko-katolicka. Piszę to dlatego, że dla mnie i mojej rodziny jest to wielkie szczęście. Dotychczas najbliższy czynny kościół był w Kijowie.

Natomiast do Sum mamy 57 kilometrów. Ten kościółek został zamknięty jeszcze w latach 30, a teraz ożywa.

Włodzimierz TISZCZENKO

Ukraina

„Kącik matrymonialny

„Kurier Wileński”. Kwitek otrzymał na pocztę prosimy koniecznie przesać do redakcji z dopiskiem „Kącik”.

111. Polak, obywatel USA, czterdziestolatek samotny, zamieszkały ostatnio w Polsce, pozna pannę, Polkę lat 24—31 z wykształceniem średnim lub wyższym, zamieszkałą w Wilnie lub okolicy.

112. Polka, stanu wolnego 44 lat, blondynka spod znaku Byka, wzrostu 158, waga 64 kg, wykształcenie średnie chętnie pozna pana do lat 50, „Mam uosobienie wesołe, jestem towarzyską, cenę ludzi z poczuciem humoru. Mieszkam sama we własnościowym mieszkaniu w Wilnie w nowym bloku. Materialem jestem niezależna, mam dorosłego syna, mieszkającego z żoną oddzielnie. Chętnie chcę poznać pana o charakterze pogodnym, wesołym, który podobnie jak ja ma dość samotności. Czekam na propozycję i listy, na które chętnie i szybko odpowiem”.

113. 42-letni Norweg polakiego pochodzenia, inżynier, 175 cm wzrostu, dość szczupły (80 kg), pragnie poznać atrakcyjną dziewczynę do lat 35, zdecydowaną na małżeństwo z cudzoziemcem. Może prowadzić korespondencję w językach: polskim, rosyjskim, angielskim. Czekam na listy ze zdjęciem.

114. Kawaler z Gdańska, lat 45, wykształcenie wyższe, właściciel jednopokojowego mieszkania, pracownik administracji pozna młodszą od siebie inteligentną panną, wrażliwą na piękno, pragnącą założyć rodzinę i zamieszkać w Polsce.

Przyjęto ambasadora Iranu

WILNO (ELTA). Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej W. Landsbergis 10 października przyjął nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Irańskiej Republiki Islamskiej w Moskwie Nematola Izadi oraz towarzyszące mu osoby. Dyplomata irański pogratulował przewodniczącemu Rady

Najwyższej z okazji odzyskania niepodległości Republiki Litewskiej. Kraj nasz był jednym z pierwszych państw, który uznał Republikę Litewską, powiedział.

W rozmowie omówiono możliwości nawiązania wzajemnie korzystnej współpracy.

Inf. w.

USA przystępuje do nowego programu imigracji

Litwa jest jednym z 34 krajów, których mieszkańcom przysługuje prawo udziału w nowym programie wydawania wiz USA. Program ten przewiduje dodatkowe wydanie po 40 tysięcy wiz imigracyjnych w 1992, 1993 i 1994 latach budżetowych USA (tj. od 1 października do 30 września). Rejestracja podań na otrzymanie 40 tysięcy wiz z budżetu USA na 1992 r. rozpocznie się 14 października 1991 r. o godz. 24 min 01 i zakończy się 20 października 1991 r. o godz. 23 min. 59.

Podania kierować pod następującym adresem: AA-1 Program P. O. Box 60000 Arlington, VA 22218-0001 USA.

W górnym lewym rogu koperty kandydaty powinni wskazać swój kraj (w języku angielskim). Np. Lithuania. Podania będą rejestrowane w trybie ich otrzymania. Podania można nadsyłać pod powyższym adresem pocztą zwykłą lub lotniczą zarówno z USA, jak i z zagranicy.

Podania i depesze, doręczone osobliście, zarówno jak i te, za których doręczenie należy płacić, nie będą przyjmowane. Nie będą też przyjmowane podania otrzymane przed lub po upływie wskazanego okresu bądź wysłane pod niewłaściwym adresem.

Podanie należy wydrukować na maszynie lub wyraźnie napisać od ręki ze wskazaniem następującej informacji:

- 1) Nazwisko, imię, drugie imię kandydata
 - 2) Miejsce i data urodzenia kandydata
 - 3) Nazwiska, daty i miejsca urodzenia małżonka (małżonki) kandydata oraz dzieci
 - 4) Adres kandydata
 - 5) Konsulat USA, do którego wysłał się podanie w sprawie otrzymania wizy. Np.: U.S. Embassy W. Mykaloičio-Putino 4 Vilnius 2009 Lithuania
- Dodatkowa informacja:
- 1) Kandydaci mają podać powyższą informację na kartce zwykłego papieru.
 - 2) Do każdej koperty można włożyć tylko jedno podanie.
 - 3) Koperta ma mieć długość około 13—27 cm i szerokość 9—17 cm. Takiej wielkości koperty najłatwiej jest posegregować automatycznie.
 - 4) Żadnych innych wymagań poza powyższymi nie ma.
- Uwaga! Jest to loteria, ponieważ podania wybierane będą w drodze losowania. Nie ma żadnej gwarancji, że chociażby jeden mieszkaniec Litwy znajdzie się w liczbie szczęśliwych, aczkolwiek obiecują to reklamowe ogłoszenia w niektórych gazetach Litwy. Przymyślamy również, że udział w loterii jest bezpłatny i nie ma żadnej potrzeby płacić jakiegokolwiek prywatnej firmie chcą uczestniczyć w loterii. Należy jedynie wysłać wskazaną powyżej informację.

E. Honecker chce zamieszkać w Chile

Były przywódca dawnej NRD Erich Honecker wyraził chęć zamieszkania w Chile. Zakomunikował to dziennikarzom sekretarza generalnego rządu Chile Enrique Corea.

„Ale, jak powiedział on, obecnie jest to niemożliwe, gdyż „początkowo Honecker powinien

uregulować z rządem Niemiec niektóre kwestie wymagające rozwiązania”. W Chile mieszka 40-letnia córka Honeckera Sonia, która przyjechała tu przed dwoma laty z mężem Chillijczykiem i dziećmi.

206

12.00 — TSN, 12.10 — Przegląd pikarski, 12.40 — Baśnie i legendy ludowe narodów różnych krajów (Uzbekistan i Egipt), 12.45 — Szkoła menagerów, 15.00 — TSN, 15.15 — Film fab. „Anna Pawłowa”. Odc. 1 — „Ulita Rosji”, 16.10 — Kreskówki, 16.40 — Koncert, 17.25 — Godzina dla dzieci z lekcją francuskiego, 18.25 — Notes, 18.30 — TSN, Ze święta, 18.45 — Rynek. Czas wyboru, 19.30 — Ziemia — naszym wspólnym domem, 19.35 — Telewizja Polska, Film fab. „Pięć mił przed gwiazdkami”, 21.00 — Program inform. 21.40 — Telewizja Polska, Film fab. „Dekalog-1”, 22.35 — Telewizja autorska, Podczas przerwy — TSN, 0.35 — Program muzyczny, 1.35 — Telewizja Polska, Film fab. „Pięć mił przed gwiazdkami”.

MOSKWA II

7.00 — Poranek człowieka interesu, 8.00 — Więści, 8.20 — Gimnastyka poranna, 8.35 — Język włoski, 9.05 — Język rosyjski, 9.35 — W świecie pieniędzy Adama Smitha, 10.15 — Pogadanki o kulturze rosyjskiej, 10.50 — Kreskówka, 11.00 — A. Sokurov „Rosyjska elegia”, 11.30 — TV informacyjny program komercyjny, 12.00 — Audycja muzyczna, 13.00 — Reklama, informacja, ogłoszenia, 13.05 — Film fab. „Karuzela”, 14.30 — Rosyjskie pieśni ludowe, 15.00 — Film dok. 17.00 — Program Kirgizji, 18.00 — Film n-p. „Oblicza ziemi” (Japonia), Odc. 4 — „Wiosna Niagara”, 18.45 — Film rys. 18.55 — Reklama, informacja, ogłoszenia, 19.00 — Rzeczony wywiad, 19.15 — Program artystyczno-publicystyczny, 19.55 — Reklama, 20.00 — Więści, 20.20 — Dobranocka, 20.35 — Kwestia chłopstwa, 20.55 — Wyścigi samochodowe, 21.40 — O sobista opinia, 21.55 — Pięte koło, 22.55 — Reklama, 23.00 — Więści, 23.20 — Pięte koło (cd.), 0.20 — Mistrzostwa USA w koszykówce zawodowców.

WTOREK, 15 PAŹDZIERNIKA

WILNO

7.15 — Lekcja angielskiego, 7.45 — Dzień dobry, 8.10 — Nasz elementarz, 8.15 — Studio sportowe, 8.50 — 01., 02., 03., 9.20 — U Danuta, 10.15 — Okno: wiadomości z wiata, 10.30, 16.30 — Lekcja angielskiego, 17.00 — Program CNN, 18.00 — Wiadomości, 18.10 — Przegląd krajowy, 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.), 19.00 — Studio polskie, 19.10 — Ratujmy dzieci, 19.45 — Katołkie słowo, 20.00 — Dobranocka, 20.25 — Reklama, 20.30 — Panorama, 21.00 — Prywatyzacja, 21.30 — Komentarz rządowy, 21.45 — Koncert, 22.20 — Państwo i obywatel, 22.55 — Kurier gospodarczy, 23.15 — Wiadomości wieczorne, 23.30 — Postscriptum, 23.40 — Lekcja angielskiego.

MOSKWA I

6.30 Poranek, 9.05 — Godzina dla dzieci z lekcją francuskiego, 10.05 — Telewizja Polska, Film fab. „Zakręt”, 11.25 — Film dok. 12.00 — TSN, 12.10 — Wiadomości giełdowe, 12.25 — Przedstawienie cyrkowe, 14.15 — Telemiast, 15.00 — TSN, 15.15 — Film fab. „Anna Pawłowa”. Odc. 2 — „Nie umierający łabędź”, 16.10 — Kreskówka, 16.25 — Telewizyjny konkurs „Głosy Rosji”, 16.40 — Razem z mistrzami, 16.55 — Dziecięcy klub muzyczny, 17.55 — Przegląd ekologiczny, 18.10 — W świecie pasji, 18.25 — Notes, 18.30 — TSN, Ze święta, 18.45 — Dialogi polityczne, 19.30 — Chwile pożył, 19.35 — Telewizja Polska, Film fab. „Zakręt”, 21.00 — Program inform. 21.40 — Telewizja Polska, Film fab. „Dekalog-II”, 22.40 — Wiadomości giełdowe, 22.55 — Film dok. „Kronika rodzina starych znajomych”, 23.45 — Rozmowa z biskupem W. Rodziąnką, 1.10 — Telewizja Polska, Film fab. „Zakręt”, 2.30 — Film dok.

MOSKWA II

8.00 — Więści, 8.20 — Gimnastyka poranna, 8.35, 9.05 — Język francuski, 9.35 — Klucz do światowego rynku, 10.05 — Program informacyjny, 10.50 — Kreskówka, 11.00 — Program artystycz-

no — publicystyczny, 13.00 — Reklama, informacja, ogłoszenia, 13.05 — Film fab. „Miał ojciec trzech synów”, Odc. 1, 14.10 — Film dok. 14.40 — Lermontowski miejsca na Kaukazie, 15.20 — Gimnastyka rytmiczna, 17.00 — Teateko, 17.30 — Film dok. 18.10 — TV abonament muzyczny, 19.00 — W parlamencie Rosji, 19.15 — Daleki Wschód, 20.00 — Więści, 20.20 — Dobranocka, 20.35 — Przez własne okulary, Sankt — Petersburg, 20.50 — Film dok. 21.20 — Czar rosyjskiego romansu, 21.55 — Bez retuszu, 22.55 — Reklama, 23.00 — Więści, 23.20 — Występy gościnne teatru, Na spektaklu E. Nekroszowa, „Nos” w Teatrze Młodzieżowym Litwy.

ŚRODA, 16 PAŹDZIERNIKA

WILNO

7.15 — Lekcja angielskiego, 7.45 — Dzień dobry, 8.10 — Ojczyzna. W rodzinie starych winian — lekarzy Czołobow, 9.10 — Język litewski, 9.40 — Kurier gospodarczy, 10.00 — Okno: Wiadomości ze święta, 10.30, 16.30 — Lekcja angielskiego, 17.00 — Program CNN, 18.00 — Wiadomości, 18.10 — Przegląd krajowy, 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.), 19.00 — Studio polskie, 19.10 — Na fali odrodzenia, 19.55 — Nasz elementarz, 20.00 — Dobranocka, 20.25 — Reklama, 20.30 — Panorama, 21.00 — Studio państwowe, 22.00 — Wieczór muzyczny, 23.15 — Wiadomości wieczorne, 23.30 — Postscriptum, 23.40 — Lekcja angielskiego.

MOSKWA I

6.30 — Poranek, 9.05 — Dziecięcy klub muzyczny, 10.05 — Razem z mistrzami, 10.20 — Telewizja Polska, Film fab. „Wśród wilków”, 12.00 — TSN, 12.10 — Kronika rodzina starych znajomych, 15.00 — TSN, 15.15 — Film fab. „Anna Pawłowa”. Odc. 3 — „Tulipany i samotność”, 16.10 — Kreskówka, 16.25 — Styl, 17.10 — Giełdowy pilot, 17.20 — Godzina dla dzieci z lekcją angielskiego, 18.20 — Notes, 18.25 — TSN, Ze święta, 18.40 — Planeta, 19.25 — Telewizja Polska, Film fab. „Wśród wilków”, 21.00 — Program inform. 21.40 — Telewizja Polska, Film fab. „Dekalog-III”, 22.35 — Związanie, Kto pomoże bezrobotnym? 22.50 — TSN, 23.05 — Former-91, 0.50 — Rozmowy z biskupem W. Rodziąnką, 1.10 — Telewizja Polska, Film fab. „Wśród wilków”, 2.45 — Film dok.

MOSKWA II

8.00 — Więści, 8.20 — Gimnastyka poranna, 8.35, 9.05 — Język niemiecki, 9.35 — Programy autorskie A. Adoskina, 10.30 — Na ekstrakurżu 01, 11.00 — Bez retuszu, 12.00 — K.2 przedstawia, 12.45 — Film n-p. 13.05 — Reklama, informacja, ogłoszenia, 13.10 — Film fab. „Miał ojciec trzech synów”, Odc. 2, 14.15 — Koncert, 15.05 — Filmy dok. 17.00 — Klub podróżników, 18.00 — Zielone kwiaty, 18.40 — Kreskówka, 18.55 — Eliminacyjny mecz piłki nożnej do turnieju olimpijskiego, ZSRR — Włochy, Podczas przerwy — Więści, 20.50 — Dobranocka, odc. 21.05 — Muzyka sakralna i poezja, 21.35 — Kronika 10 dni, 22.10 — Program Donahue, 23.00 — Więści, 23.20 — Na sesji Rady Najwyższej RFSRR, 23.50 — Wizytówka.

CZWARTEK, 17 PAŹDZIERNIKA

WILNO

7.15 — Lekcja angielskiego, 7.45 — Dzień dobry, 8.10 — Nasz elementarz, 8.15 — Program dla rodziców, 9.15 — Akcja Wolności, 9.45 — Pamiętaj o sobie, 10.05 — Okno: wiadomości ze święta, 10.30, 16.30 — Lekcja angielskiego, 17.00 — Program CNN, 18.00 — Wiadomości, 18.10 — Przegląd krajowy, 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.), 19.00 — Studio polskie (ros.), Po godzinny dla partii, 19.40 — Rozmowa Baitów, 19.50 — Lotewskie pieśni ludowe, 20.00 — Dobranocka, 20.25 — Reklama, 20.30 — Panorama, 21.00 — Film dok. 21.40 — Stanowisko pre-

miera, 22.10 — Takie jest życie, 22.50 — Labirynt, 23.20 — Wiadomości wieczorne, 23.35 — Postscriptum, 23.45 — Lekcje angielskiego.

MOSKWA I

6.30 — Poranek, 9.05 — Godzina dla dzieci z lekcją angielskiego, 10.05 — Telewizja Polska, Film fab. „Przerwany urlop”, 11.45 — Kreskówka, 12.00 — TSN, 12.10 — Mama, tata i ja, 12.40 — Komunikat MSW, 14.15 — Telemiast, 15.00 — TSN, 15.15 — Film fab. „Anna Pawłowa”. Odc. 4 — „Sny o Rosji”, 16.10 — Kreskówki, 16.35 — Koncert dziecięcego zespołu z Japonii, 17.05 — Film dok. 17.25 — Spotkanie z R. Gabriadze, 17.40 — Do lat 16 i starszych, 18.25 — Notes, 18.30 — TSN, Ze święta, 18.45 — W świecie pasji, 19.00 — Rozmowy niedyplomacyjne, 19.20 — Telewizja Polska, Film fab. „Przerwany urlop”, 21.00 — Program inform. 21.40 — Komunikat MSW, 21.50 — Telewizja Polska, Film fab. „Dekalog-IV”, 22.45 — TSN, 23.00 — Zaproszenie na muzykę, 1.00 — Telewizja Polska, Film fab. „Przerwany urlop”.

MOSKWA II

7.30 — Telegiada, 8.00 — Więści, 8.20 — Gimnastyka poranna, 8.35, 9.05 — Język hiszpański, 9.35 — „Burda Moden” oferuje, 10.05 — Rozmyślenia o Prokofiewie, 10.50 — Film dok. 11.00 — Eliminacyjny mecz piłki nożnej do turnieju olimpijskiego, ZSRR — Włochy, 12.45 — Reklama, informacja, ogłoszenia, 12.50 — Film n-p. 13.05 — Film fab. „Diamentowy pas”, 14.10 — Gimnastyka rytmiczna, 14.40 — Film — koncert, 17.00 — Publicystyka filmowa republik związkowych. O twórczości poetów i prozaików lat 30—40, 17.50 — Koncert, 18.15 — Żejdzietwo, 19.00 — Koncert, Podczas przerwy — Więści, 21.00 — Program artystyczno-publicystyczny, 21.40 — W parlamencie Rosji, 21.55 — Pięte koło, 22.55 — Reklama, 23.00 — Więści, 23.20 — Pięte koło — cd. 0.20 — Hokejowe mistrzostwa ZSRR, CSKA — „Krylja Sowietaf”.

PIĄTEK, 18 PAŹDZIERNIKA

WILNO

7.15 — Lekcja angielskiego, 7.45 — Dzień dobry, 8.10 — Rozmowa Baitów, 8.25 — Labirynt, 8.55 — Kraj Kląpedzi, 9.55 — Okno: Wiadomości ze święta, 10.30, 16.30 — Lekcja angielskiego, 17.00 — Program CNN, 18.00 — Wiadomości, 18.10 — Przegląd krajowy, 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.), 19.00 — Studio polskie, 19.10 — Stolica, 19.50 — Pamiętaj o sobie, 20.10 — Dobranocka, 20.25 — Reklama, 20.30 — Panorama, 21.00 — Katołkie trybuna, 21.50 — Wojsko litewskie, 21.40 — Z serii „Złota kolekcja”. G. Verdi „Aida”, 23.15 — Wiadomości wieczorne, 23.30 — „Aida”, Część II.

MOSKWA I

6.30 — Poranek, 9.05 — Do lat 16 i starszych, 9.50 — Film fab. „Miłość bliźniego”, 11.05 — Kreskówki, 11.40 — Koncert, 12.00 — TSN, 12.10 — Film dok. 12.30 — Śpiewa W. Leontjew, 15.00 — TSN, 15.15 — Film fab. „Anna Pawłowa”. Odc. 5, 16.15 — Kreskówka, 16.35 — Koncert, 17.10 — Film dok. 17.30 — Koncert, 18.10 — W świecie pasji, Ptaki obok nas, 18.25 — Notes, 18.30 — TSN, Ze święta, 18.45 — Człowiek i prawo, 19.30 — Partner, 20.00 — WID, Pole cudów, 21.00 — Program inform. 21.40 — WID Podczas przerwy — TSN, 1.15 — Koncert, 2.10 — Film fab. „Miłość bliźniego”.

MOSKWA II

7.00 — Poranek człowieka interesu, 8.00 — Więści, 8.20 — Gimnastyka poranna, 8.35 — Kreskówka, 8.45, 9.15 — Język angielski, 9.45 — Rozmyślenia o Prokofiewie, Część 2, 10.30 — Ćwiczenia dla erudyfów, 11.00 — Pięte koło, 13.00 — Reklama, informacja, ogłoszenia, 13.05 — Film fab. „Diamentowy pas”, Odc. 2, 14.10 — Film-balet „Paganini”, 14.35 — Film dok. 15.05 —

Koncert, 17.00 — Zdrowie, 17.30 — Jazz-kurier, 18.30 — Klucz do światowego rynku, 19.00 — Problemy nadwołżańskich Niemców, 19.30 — Z czym się zetknął australijski biznesmen w Rosji, 19.55 — Reklama, 20.00 — Więści, 20.20 — Dobranocka, dzieci, 20.35 — Przez własne okulary, Sankt — Petersburg, 20.50 — Program artystyczny, 21.40 — Na sesji Rady Najwyższej RFSRR, 22.10 — Międzynarodowy turniej koszykarski „MacDonald”, 22.55 — Reklama, 23.00 — Więści, 23.20 — Koszykówka — cd, 23.35 — Mistrzostwa ZSRR w piłce nożnej, CSKA — „Dynamo” (Mińsk).

SOBOTA, 19 PAŹDZIERNIKA

WILNO

9.00 — Wiadomości, 9.15 — Program dla dzieci, 10.15 — Kraj Kląpedzi, 11.15 — Panorama tygodnia (ros.), 11.30 — Zgoda (ros.), 12.30 — Program białoruski, 12.50 — Sport na świecie, 13.50 — Spektakl TV „Sawitri — córka słonca”, 14.45 — Pomieszkacie sady, 15.10 — Powroty, Drogą narodu, 15.50 — Koncert, 16.20 — Sprawa życia, 17.00 — Okno na świat, 18.00 — Wiadomości, 18.10 — Przegląd krajowy, 18.55 — Wiadomości wieczorne (ros.), 19.05 — Studio polskie, 19.15 — Słowo jest życiem, 20.05 — Program rozrywkowy, 20.25 — Reklama, 20.30 — Panorama, 21.00 — Pod własnym dachem, 22.15 — Film fab. „Dekalog”, Odc. 1, 23.15 — Wiadomości wieczorne, 23.30 — Dzieśiątka z „Lietuwas Aidas”, 23.40 — Film fab. „Pogarda”.

MOSKWA I

6.30 — Film dok. 7.00 — Kreskówki, 7.30 — Koncert, 8.00 — Gimnastyka rytmiczna, 8.30 — TSN, 8.45 — Koncert, 9.10 — Twórczość narodów świata, 9.40 — Oczywiście — niewiarygodne, 10.25 — Branny program rozrywkowy, 10.55 — Ziemia — naszym wspólnym domem, 11.00 — Film-balet, 11.55 — Film dok. 12.05 — Kiosk muzyczny, 12.35 — Kreskówka, 12.45 — Film fab. „Nizami”, Odc. 1 i 2, 15.00 — TSN, 15.15 — Radięcy Niemcy, Telemost Alma Ata — Saratow — Moskwa, 16.15 — „Witaj, matko Rosjo”, 16.50 — Kreskówka, 17.00 — Przegląd ekologiczny, 17.15 — W 75 rocznicę urodzin „Wielki Gilejs”, 18.10 — Kreskówka, „Pszczółka Majja”, Odc. 16 — „Nieproszeni goście”, 18.35 — Film dok. 19.00 — KWSN-91, 21.00 — Program inform. 21.40 — Szaregłazy przyszedł, 22.40 — TSN, 23.00 — Bal A. Malinina, 0.30 — Kreskówki dla dorosłych, 1.00 — Mój Ujcz, 1.45 — Kropelka Rosji, 2.15 — Film fab. „Mądroometr”, Odc. 1.

MOSKWA II

8.00 — Więści, 8.20 — Gimnastyka poranna, 8.35 — W świecie folkloru, 9.20 — Po co potrzebny jest klasztor Samarze, 10.15 — Rewia — Kaukaz, 11.00 — Wideoanal, „Plus 11”, 13.00 — Pedagogika dla wszystkich, 14.00 — Kamera bada przeszłość, 15.40 — Program artystyczny, 16.10 — Dom w Czystymie Prudy, 17.50 — Wet za wet, 18.20 — Film dok. 19.00 — W parlamencie Rosji, 19.10 — Program rozrywkowy, 20.00 — Więści, 20.20 — Dobranocka, 20.35 — Wydział polityczny, 21.20 — Program „A”, 23.00 — Więści, 23.20 — Międzynarodowy turniej koszykarski „MacDonald”, 23.20 — Mistrzostwa ZSRR w piłce nożnej, „Pachtakor” — „Spartak”.

Uczniowie klasy 8 „A” Mejszragoskiej Szkoły Średniej 11 ch rodzice głęboko współczują wychowawczyni Joannie KWIAKOWSKIEJ w związku ze zgonem Męża z

Wyraz głębokiego współczucia koleżance, Joannie KWIAKOWSKIEJ w związku ze zgonem Męża składają nauczyciele Mejszragoskiej Szkoły Średniej

Rocznice tygodnia

14 października 1901 r. zmarł Marcell Nancek (ur. 1847), polski lekarz, chemik i fizjolog, autor wielu prac z chemii organicznej, fizjologii i bakteriologii.

Przed 45 laty, 14 października 1946 r., nastąpiło otwarcie Politechniki Szczecińskiej — pierwsze wyższe uczelnie w historii tego miasta.

15 października 1846 r. urodził się Maksymilian Giermszt (zm. 1874), polski malarz, autor scen z powstania styczniowego, pejzaży i scen myśliwskich.

Przed 150 laty, 15 października 1841 r. urodził się Sawwa Mamontow (zm. 1918), rosyjski przemysłowiec, mecenas kultury.

16 października 1978 r. Karol Wojtyła został ogłoszony Ojcem Świętym, przybrał imię Jana Pawła II.

Przed 70 laty, 16 października 1921 r. urodził się Andrzej Mank (zm. 1961) reżyser, współtwórca polskiej szkoły filmowej.

16 października 1976 r. w Krakowie odbyło się uroczyste odsłonięcie zniszczonego przez Hitlerów i obecnie odbudowanego Pomnika Grunwaldzkiego.

Przed 200 laty, 16 października 1791 r. zmarł Grigorij Potiomkin (ur. 1739), książę, feldmarszałek rosyjski, doskonały dowódca i polityk, faworyt Ka-

laryzju II.

17 października 1901 r. zmarł Michał Bałucki (ur. 1837), polski komediopisarz i prozaik.

Przed 85 laty, 18 października 1906 r. urodził się Romuald Jakubowicz (zm. 1963), litewski reżyser i aktor.

18 października 1931 r. zmarł Thomas Edison (ur. 1847), fizyk i wynalazca amerykański.

18 października 1911 r. urodził się arcybiskup wileński Jullionas Steponawiczus (zm. 1991).

18 października 1932 r. urodził się Wytautas Landsbergis, przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej.

Przed 525 laty, 19 października 1466 r. w wyniku zawarcia z Krzyżakami pokoju toruńskiego do Polski powrócili: Pomorskie Gdańskie, Ziemia Chełmińska, Powiśle z Malborkiem i Elblągiem oraz Warmia.

19 października 1881 r. urodził się Michał Drozdowski (zm. 1919), generał-major, jeden z organizatorów Białego Ruchu podczas wojny domowej w Rosji.

Przed 125 laty 20 października 1866 r. urodził się Kazimierz Twardowski (zm. 1938) polski filozof, logik i psycholog, profesor Uniwersytetu Lwowskiego.

KTO URODZIŁ SIĘ 12 PAŹDZIERNIKA

Władcy, pewny siebie — jest zwolennikiem nowych poglądów. Dumny, ambitny. Jest prawdziwie szlachetnym człowiekiem, poważnym i opanowanym.

Zyje dość długo.

Kobieta urodzona dnia tego — ma ładną cerę i jest dobrze zbudowana. Ma miły głos, często się śmieje. Pełna wdzięku, ma ładne ręce i współczujące serce. Mąż nieraz nie rozumie jej subtelnej natury i dokucza jej zazdrością.

Co mu grozi? Ze okoliczności życiowe zmuszą go do pracy dużej i ciężkiej, która mu na ogół przyniesie tylko niewielkie rezultaty.

13 PAŹDZIERNIKA

Czeka go w życiu pomoc wienych przyjaciół. Zazwyczaj nieoczekiwany przewrót bywa szczęśliwym.

Wymowny — jest obdarzony dużą zdolnością przekonywania innych co do słuszności swego zdania.

W młodości nieraz nie obfituje w środki materialne, za to później przeważnie cieszy się dobrobytem, do którego dochodzi dzięki własnej pracy i pilności.

Wady: lubi rozrywki i przyjemności, jest w tym zbytlibo dla siebie tolerancyjny.

14 PAŹDZIERNIKA

Otwarty, niezależny, aktywny — może rozinać się ze swym powołaniem. Jest to charakter pozytywny.

Wady: Nie zawsze jest dostatecznie uważny i punktualny. Lubi odkładać na później najważniejsze sprawy.

Co mu grozi? Wybranie nieodpowiedniej drogi w życiu.

Zdrowie zazwyczaj dość dobre, o ile zaslubnie — należy wówczas zwracać specjalną uwagę na chorobę nerek i pęcherza oraz na pierwsze oznaki cukrzycy.

Telewizja Polska

NIEDZIELA, 13 PAŹDZIERNIKA

8.55 — Program dnia. 9.00 — „Tydzień”. 10.00 — Teleranek. 11.25 — Język angielski dla dzieci. 11.05 — „Dzieci z Bullerbyn” — serial prod. szwedzkiej. 11.30 — „Al-Kibla” — kiereunek na Mekkę” — serial prod. hiszpańskiej. 12.00 — Notowania, czyli co się opłaca rolnikowi. 12.25 — Koncert życzeń. 12.55 — „Zolnier niezamany” — program dok. 13.20 — Teatr Młodego Władza Andrzeja Maleszka — „Wieża Babel”. 14.05 — „Szkoła pod żagliami”. 14.25 — Dzieje kultury polskiej. 15.25 — „Alfabet komediatorów”. 16.05 — Telewizjer. 16.30 — „Wolne dusze” — melodramat prod. USA. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — Kabaretowa lista przebojów. 19.05 — „Synowie i córki” (2) — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorka. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Uśmiechy szczęścia” (5) — serial prod. USA. 21.50 — Sportowa niedziela. 22.10 — Piosenki z kabaretu Oli Lipińskiej. 23.00 — Studio wieczorne. 0.05 — Wiadomości wieczorne. 0.25 — 7 dni — świąt.

PONIEDZIAŁEK, 14 PAŹDZIERNIKA

14.25 — Wiadomości. 14.35 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Studio 7 proponuje. 17.15 — Luz — program nastolatków. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — „Rock - Express”. 19.00 — Sportowy HIT. 19.10 — „Kraje, narody, wydarzenia”. 19.50 — „Alf” — serial prod. USA. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — Teatr telewizyjny — Alexander Dumas; „Kean”. 22.50 — „ABC ekonomii”. 23.00 — Studio wyborcze. 23.55 — Wiadomości wieczorne. 0.15 — „Wiersze na dzień powszedni”. 0.20 — Serwis BBC.

WTOREK, 15 PAŹDZIERNIKA

11.00 — „Wielka miłość Balzaka” — serial TP. 12.50 — Wiadomości. 13.00—17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Studio 7 proponuje. 17.15 — Dla dzieci: „Tik-tak”. 18.05 — Język angielski dla dzieci. 18.15 — Teleexpress. 18.35 — Raport o stanie kultury. 19.05 — Piłkarska kadra czeka. 19.15 — W Sejmie i Senacie. 19.35 — „Król Bugs przedstawia” — serial animowany prod. USA. 19.55 — Wywiad tygodnia. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Czas szałowców” — film fab. prod. czechosłowackiej. 22.55 — „ABC ekonomii”. 23.00 — Studio wyborcze. 23.55 — Wiadomości wieczorne. 0.15 — Przesłanie Herberta: „Potęga zamku”. 0.20 — Serwis BBC.

ŚRODA, 16 PAŹDZIERNIKA

11.00 — „Dynastia” — serial prod. USA. 11.50 — Wiadomości. 13.00—17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Studio 7 proponuje. 17.15 — Dla młodych widzów: „Trzy, cztery... start”. 17.25 — „Wychowawca” — serial prod. USA. 17.50 — Eliminacje mistrzostw Europy w piłce nożnej: Polska — Irlandia. W przerwie o 18.45 — Teleexpress. 20.00 — „Zielona linia” — program redakcji rolnej. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 20.50 — Wyborcze ABC. 21.05 — „Dynastia” — serial prod. USA. 22.00 — „ABC ekonomii”.

Co ujrzymy na ekranach

* Góral „Milane Roso” * Metodyczny zająca *

* „Góral” — to fantastyczny film angielskiego reżysera R. Malchali, w którym grają znani aktorzy Shom O'Connell (agent 007) i Christopher Lambert. Fabuła — to odwieczna walka dobra i zła, a w jej centrum niekonczący się pojedynk między dwoma nieśmiertelnymi przedstawicielami rodu. Dziwne zniknięcia, tajemnicze zjawiska i niezwykle przydomek, znakomita gra aktorów, wspaniała muzyka głośnego zespołu „Queens” — naprawdę nie pozwólą wam się nudzić.

* „Milane Roso” ten nieco

bandycki melodramat o uroczysty stryptycze, która wszyscy krzywdzą, gdyż jest samotna i całkowicie bezradna. Pewnego razu znajduje na ulicy poranionego przez rabusiów mężczyznę, obmywa jego rany i przez to pozyskuje rycerza, gotowego poświęcić jej w ofierze portfel i życie. Reżyseria A. Colleck, USA.

* Metodyczny zająca — tak się nazywa film opowiadający okropną historię o znikających bez wieści dziewczętach. Popularny fotograf tworzy serię portretów pięknych dziewcząt, ale te fotografie stają się ostatnimi. Reżyseria D. Stewart i E. Ha-gar (USA).

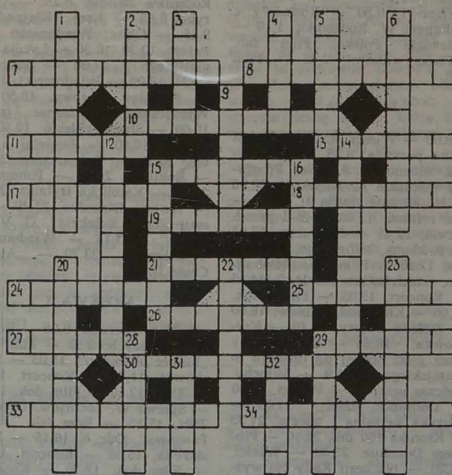
N. ANDRIJAUSKIENE

Rozrywki umysłowe

Krzyżówka

POZIOMO: 7 — z gorczyca; 8 — ratowanie, wybawienie; 10 — dawniej umowa przedślubna; 11 — znany aktor amerykański; 13 — cyrcya gruzińska; 15 — krzepnięcie krwi wewnątrz narządy krwionośnego; 17 — szuczny organ; 18 — dwukolowy pojazd konny z wąskim siedzeniem; 19 — edytor; 21 — wypakła białca na szyi rycerza; 24 — miasto w Lombardii; 25 — włoski malarz, przedstawiciel renesansu florenckiego (1397—1475); 26 — pokrywa się nim obrazy i inne przedmioty dla nadania polysku; 27 — dodatek; 29 — wynagrodzenie; 29 — sasek; 30 — jednolubowy parlament Niemiec (1781—1945); 33 — cenne futro; 34 — H. Stenkiewicz jako autor „Latarnika”.

PIONOWO: 1 — motyw dekoracyjny w formie stylizowanej głowy; 2 — wolniejsze niż andante; 3 — wychowanek szkoły wojskowej; 4 — zamłowniane, konik; 5 — jednostka terytorialna w RP; 6 — dopisek, przypisek; 9 — równina stepowa w Ameryce; 12 — obuwie

z drewnianą podeszwą; 14 — niedbanie o swoje wygody, korzyści; 15 — były piłkarz kijowskiego „Dynamo”; 16 — piaswskiego „Dyna”; 18 — Paskostopie; 20 — państwo w Ameryce Płd.; 22 — Indyjski mąż

stanu (1869—1948); 23 — amator turystyki wysokogórskiej; 28 — rosyjska miara długości; 29 — wrzawa, harmider; 31 — dom Eskimosów; 32 — podwileńska miejscowość.

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2024, Wilno, ul. Subocz 5.
Indeks 67218
Zam. 322.
Cena 30 kop.
Nr rejestracji — 322.
Drukarnia przedsiębiorstwa „Spauda”

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

TELEFONY:
Redaktor — 22-42-46, zastępcy redaktora, sekretarz odpowiedzialny — 61-38-34.
Działy: państwa i samorządu terenowego; ekonomiczny — 62-97-19; etyki, rodziny i prawa; szkolnictwa i młodzieży; literatury i sztuki; felietonów i sportu — 61-71-25; życia politycznego; listów, życia wsi; korespondentów — 22-37-38; stołeczny oraz aktualności; handlu, usług i komunikacji — 61-15-16.
Fax — 22-42-46.

USŁUGI XERO
Ul. Subocz 1 (obok poczty)
czynne od 9.00 do 18.00
dniach pracy. Tel. 61-68-81.
Biuro ogłoszeń i reklam
Subocz 5/ czynne od 9.00 do 18.00
godz. 9-17 w dniach pracy
61-68-81.